

Discurso de entrega da Letra E. Salón Nobre do Pazo de Raxoi. Santiago de Compostela

Sr. Alcalde, Sra. Tenente de Alcalde, autoridades das institucións do noso país.
Querida Marilar.

Neste lugar para o exercicio da cidadanía, nesta casa de pedra que abre as xanelas á praza que foi obradoiro onde mans labregas traballaron como ourives as pedras para que cada pedra fose eterna, e abrise unha xanela que dá a un balcón onde pousa a andoriña como pousa leve a lenda. Aquí, desde onde se escoita o rumor de voces das vinte catro mulleres do pórtico da gloria, que de dúas en dúas falan en serena conversa despois dos traballos do día, aquelas lembradas por Otero Pedraio: leiteiras de Compostela, labregas da Amaía, lavadeiras do Sar e mais do Sarela, ou polas mulleres dos máis diversos oficios e saberes da Compostela de hoxe, arrolados polo seu rumor de voces amadas, vimos entregarlle o E de Escritora a Marilar Aleixandre, porque neste noso idioma erguiches unha obra que transgride e subverte o pensar, fronte a submisión ou á resignación, algo que adoita habitar o substrato de moitas das nosas tradicións literarias.

Delas dinos Marilar que *"Podemos subverter a tradición pois as mulleres débémolle pouco á tradición. Para nosoutras ningún tempo pasado foi mellor."*

Ela lévanos da man a lecturas novas da historia devolvéndolle a voz, a que lle foi mancada, denunciando sen pexas as inxustizas criminais coas que o noso presente maltrata a nosa natureza, aos desposuídos e desposuídas da terra, a todos e todas aqueles que son depositarios da beleza do humano.

Olla aos ollos ao noso idioma e en namoro fica e con el prosegue a tenra ou ás veces desolada construción do tempo que devén tempo novo, e danos a dura e dorida realidade para que fiquemos conciencia estremecida.

E para nos levar até alí crea cunha lingua entrañada no sentir, chea de luminosa transparencia. Átanos con vincallo de vimbio ao seu mundo poético, pois vai chanzo a chanzo, libro a libro, debuxando na nosa pel fráxiles corazóns tinxidos que senten a ledicia e a dor, que se emocionan coa súa escrita a camiñar cos pés descalzos polo areal das palabras, procurando que elas non perdan nunca o seu gume.

Marilar no seu diario de soños vai escribindo para o noso gozo mundos, lugares, personaxes que alimentan a nosa cerna, e fai que aqueles soños que son de sucre torrado non oculten amargues pesadelos. Non parte ao maxín para se esquecer da realidade cotiá que nos ofrece a vida cos seus dentes de area de a diario: ela fica e enfróntaa para lle devolver a súa luz e a súa tenrura.

As súas palabras como tesoiras de sal van tallando aquilo que nos manca e libéranos dese cárcere.

A súa escrita abre as xanelas e bota a voar ingraves as palabras por vontade do idioma que, como ourive, tece e destece os soños do acibeche.

Ela lévanos nas leves azas da luz que son capaces de soportar o enorme peso da súa levidade.

E asume e prosegue a tarefa de Rosalía de Castro, de Virginia Wolf, de Xohana Torres.

Fálanos da necesaria transformación da sociedade que en cada tempo histórico nos toca vivir a todos e todas nós, e isto só é posible se o pensamento subverte as estruturas culturais,

políticas, sociais, ou nese outro territorio tan ourizado que é o do sentir compartido, o da lectura da historia, o da interpretación dos mitos e das tradicións.

Mais o feito transgresor da literatura só o é se é habitada polo feito da alta calidade da mesma literatura. A maior cuestionamento da tradición, máis calidade é necesaria para o conseguir. Este é o caso da nosa escritora. E nós, levados da súa altísima literatura, imos aos lugares onde a vida escrita acontece coa ledicia soñada e coa dor que nos manca reflexiva.

Mais Marilar Aleixandre busca dar respostas, pois vai camiñando e construíndo a súa obra a tecer e destecer historias atravesadas pola daga transparente da ética co seu saibo poético. Pois, en palabras da poeta Pilar Pallarés, é necesario un axuste de contas coas metáforas e símbolos que eternizan e naturalizan unhas funcións sociais resultado da opresión de sexo e non do fado e da natureza.

Marilar, está a escribir no libro da vida, nas súas paxinas de area, e a súa escrita son as súas pegadas, que semellan só escritas para o vento as levar, mais ela está a nos dicir que é posíbel que as palabras verdade, amor xustiza, dignidade, beleza, vaian da mao e, sementando estas palabras, vai sementando signos, referentes éticos nunha sociedade tan necesitada deles como a de hoxe.

E así poderemos, parafraseando a Gioconda Belli, sentirnos nun mundo no que hai mil e unha cousas que nos fan seres humanos todos os días, polos que deberamos nos erguer ledos todas as mañás e polas que deberamos abenzoar sermos homes e mulleres.

Os territorios da súa escrita son os da realidade do cotiá, maxistralmente desenvolvida, que non é realidade evidente senón esa outra realidade interior á realidade que é outra forma, quizais máis forte, de evidencia. Ela camiña os territorios dos afectos, que é onde os conflitos xeran o maior desgarró.

Soña por aqueles e aquelas que non poden soñar, e soña a tenrura dos soños dos desposuídos do soñar. Grazas a obras como a de Marilar Aleixandre podemos vivir o noso tempo neste lugar tan concreto que se chama Galiza para non podermos dicir nunca as palabras que escribiu Anna Akhmátova:

A miña vida transcorreu nalgún sitio do que eu estaba ausente.

En recoñecemento e gratitude á súa obra entregámoslle o E de escritora

Cesáreo Sánchez Iglesias, Presidente da Asociación de Escritores en Lingua Galega
5 de xuño de 2010